

**Vysoká škola technická a ekonomická
Ústav technicko-technologický**

**Výpočet a deklarace emisí skleníkových plynů nákladní
silniční dopravy ve společnosti GW Logistics a.s.**

Autor diplomové práce: Pavel Fábeka

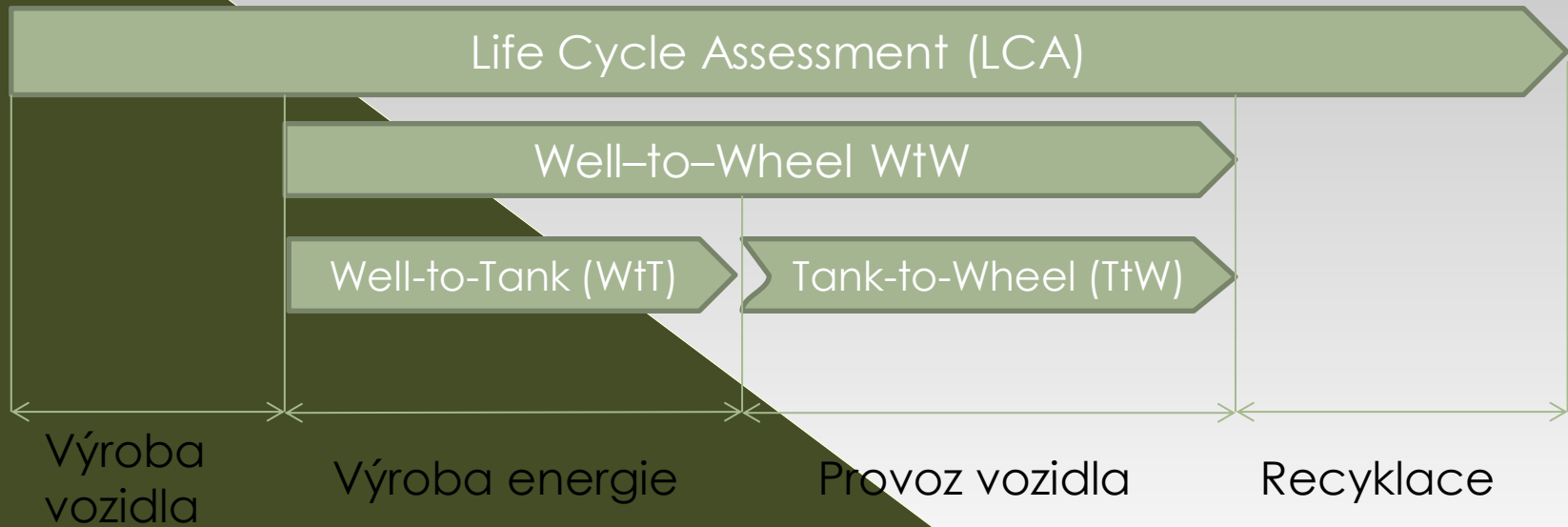
Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Marek Vochozka, MBA, Ph.D.

Cíl práce

Cílem diplomové práce je návrh softwarové aplikace pro výpočet a deklaraci spotřeby energie a emisí skleníkových plynů z nákladní silniční dopravy.

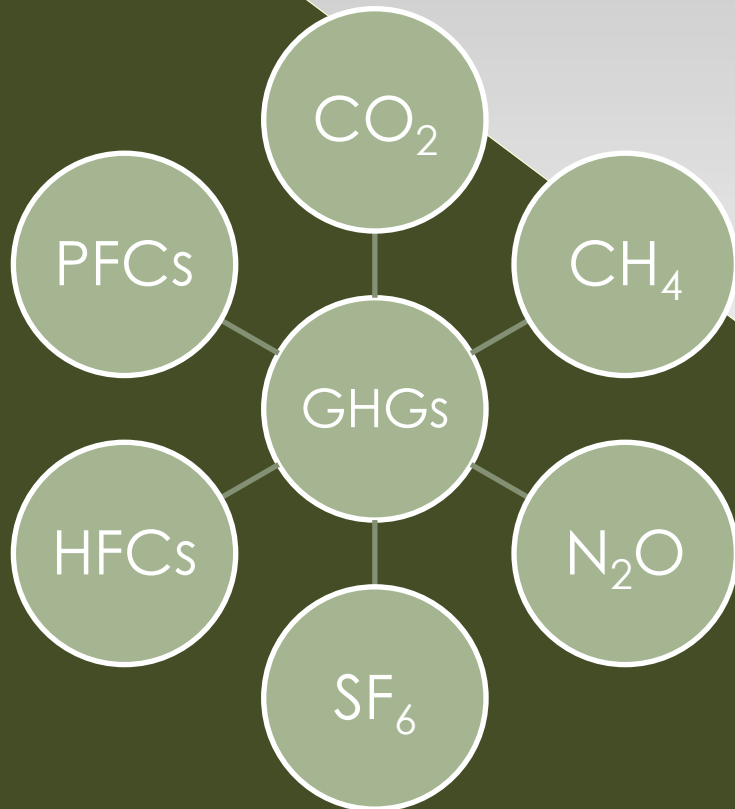
Praktické ověření výpočtu bude provedeno ve společnosti GW Logistics a.s. na konkrétní přepravě.

Metodika výpočtu EN 16258

- WtW – energie a emise vznikající při výrobě a spotřebě paliv nebo elektrické energie.
- WtT - energie a emise vznikající při výrobě paliv nebo elektrické energie.
- TtW - energie a emise vznikající při spotřebě paliv nebo elektrické energie.

Metodika výpočtu EN 16258

- oxid uhličitý (CO₂)
- metan (CH₄)
- oxid dusný (N₂O)
- fluorid sírový (SF₆)
- hydrogenované fluorovodíky (HFCs)
- polyfluorovodíky (PFCs)

Uhlíkový ekvivalent CO₂e

- Skleníkové plyny jsou přepočítány na agregované průměrné emise v jednotkách uhlíkového ekvivalentu CO₂e.
- Tento výpočet počítá s rozdílnou schopností plynů vyvolávat skleníkový efekt a rozdílnou životností v atmosféře. Přestože CO₂ nemá nejvyšší schopnost vyvolávat skleníkový efekt, stále se jedná o nejvýznamnější antropogenní skleníkový plyn.

GHG plyn	Chemické zkratka	Životnost v atmosféře [rok]	Potenciál globálního ohřevu
Oxid uhličitý	CO ₂	50-200	1
Metan	CH ₄	12 (+/-3)	21
Oxid dusný	N ₂ O	120	310
Fluorid sírový	SF ₆	3200	23900
HFC's			
HFC-23	CHF ₃	264	11700
HFC-32	CH ₂ F ₂	5.6	650
HFC-41	CH ₃ F	3.7	150
HFC-125	C ₂ HF ₅	32.6	2800

Návrh softwarové aplikace

- ◉ Multiplatformní aplikace
- ◉ Uživatelsky přívětivá
- ◉ Dostupná
- ◉ Možnost propojení s firemní databází
- ◉ Snadné výstupy a porovnání výsledků
- ◉ S možností dalšího rozvoje
- ◉ Pro komerční a nekomerční využití

Realizace aplikace

- ◎ ghgemissions.cz
- ◎ Návrh vstupního formuláře
- ◎ Návrh výstupní deklarace

Vstupní data

Informace o dopravci

Obchodní jméno společnosti

GW Logistics a.s.

Adresa sídla (město, ulice, č.p., PSČ)

České Budějovice, Pekařenská 255/77, 37004

Telefon

721201617

E-mail

pavel.fabera@gvjihotrans.cz

Druh přepravovaného zboží

Montážní prvky

Informace o nákladu

Celková hmotnost přepravovaného zboží (t)

17,251

Typ vozidla/soupravy

MAN TGX 18 440 4x2BLS / Schmitz Cargobull

Informace o vozidle

Výkon motoru (kW)

324

Emisní limit EURO

EEV

Rok výroby motorového vozidla

2012

Identifikační číslo přepravy (např. číslo přepravní smlouvy)

JM150753

Informace o přepravě

Přepravní relace (např. ČB - Tábor - Praha)

Aschaffenburg - Domoradice

Jízdní výkon (km)

582

Druh paliva

nafta/bionafta

Podíl biosložek v objemu

6 %

Celkové spotřebované palivo (l)

163

Celková hmotnost vozidla/soupravy (t)

32,981

Ověření výpočtu ve společnosti GW Logistics a.s.

- Výsledky výpočtů spotřeby energie a produkce emisí skleníkových plynů na trase z Aschaffenburgu do Domoradlic. Použité palivo motorová nafta s 6% podílem biosložek.
- Výpočet well-to-wheels energetická spotřeba E_w
 $E_w (VOS) = F (VOS) \times e_w$
 $E_w (VOS) = 169 \times 44.2 = 7469.8 \text{ MJ}$
- Výpočet tank-to-wheels energetická spotřeba E_t
 $VOS E_t (VOS) = F (VOS) \times e_t$
 $E_t (VOS) = 169 \times 35.7 = 6033.3 \text{ MJ}$
- Výpočet well-to-wheels emisí skleníkových plynů G_w
 $VOS G_w (VOS) = F (VOS) \times g_w$
 $G_w (VOS) = 169 \times 3.16 = 534.04 \text{ kgCO}_2e$
- Výpočet tank-to-wheels emisí skleníkových plynů G_t
 $VOS G_t (VOS) = F (VOS) \times g_t$
 $G_t (VOS) = 169 \times 2.51 = 424.19 \text{ kgCO}_2e$

	Energetický faktor		Emisní faktor skleníkového plynu	
	Tank-to-wheels (et)	Well-to-wheels (ew)	Tank-to-wheels (gt)	Well-to-wheels (gw)
Směs nafta/bionafta				
% bionafty v objemu	MJ/l	MJ/l	kgCO ₂ e/l	kgCO ₂ e/l
6 %	35.7	44.2	2.51	3.16

Ověření výpočtu ve společnosti GW Logistics a.s.

Deklarace spotřeby energie a emisí skleníkových plynů z dopravních služeb dle EN 16258

Informace o dopravci		Informace o přepravě	
Obchodní jméno společnosti: GW Logistics a.s.		Identifikační číslo přepravece: JM150753	
Adresa: České Budějovice, Pekárenská 255/77, 37004 Telefon: 721201817 E-mailová adresa: pavel.fabera@gwjhotrans.cz		Druh přepravovaného zboží: Montážní prvky	
Převážní relace	Aschaffenburg - Domoradice		
Typ vozidla/soupravy	MAN TGX 18.440 4x2BLS / Schmitz Cargobull		
Výkon motoru	324 kW		
Emisní limit EURO	EEV		
Rok výroby motorového vozidla	2012		
Jízdní výkon	582 km		
Druh paliva	naftaBionafta		
Podíl biosložek v objemu	6 %		
Celkové spotřebované palivo	169 l		
Průměrná spotřeba	29,04 l/km		
Celková hmotnost vozidla/soupravy	40 t		
Celková hmotnost přepravovaného zboží	17,251 t		
Spotřeba energie při přepravě TiW (et(MJ))	6 033,30 MJ		
Celkové spotřebovaná energie WtW (ew(MJ))	7 469,80 MJ		
Množství emisí CO ₂ e při přepravě TiW (gt(kgCO ₂ e))	424,19 kgCO ₂ e		
Celkové množství emisí CO ₂ e WW (gw(kgCO ₂ e))	534,04 kgCO ₂ e		

Motorová nafta se 6% biosložky

Délka trasy [km]	Spotřebované palivo [l]	Hmotnost nákladu [kg]	Ew [MJ]	Et [MJ]	Gw [kgCO ₂ e]	Gt [kgCO ₂ e]
582	169	17251	7469.80	6033.30	534.04	424.19

Modifikace motorového vozidla společnosti GW Logistics pro provoz na 100% bionaftu FAME

- Zajištění technických informací výrobce pro modifikaci vozidla.
- Vyčerpání palivové nádrže.
- Výměna palivového filtru uzpůsobeného pro provoz na FAME.
- Změna softwaru v řídicí jednotce motoru EDC.

Větší palivový filtr pro D20/D26

V případě potřeby lze u motorů D20 a D26 prodloužit nádobu FSC nahoru a namontovat větší palivový filtr pro FAME.

K tomu účelu lze dodat sadu pro přestavbu 51.12501-6006. Tato sada pro přestavbu se skládá z následujících dílů:

Počet	Označení	Č. dílu
1	Prodlužovací pouzdro	51.12502-0020
1	Vložka do palivového filtru pro FAME (s těsnicím kroužkem s kruhovým průřezem 51.96501-0581)	51.12503-0081
1	Opěrný tm pro palivový filtr	51.12503-0080
1	Víčko	51.12504-0016
1	Těsnicí kroužek s kruhovým průřezem 100x4 HNBR 60	51.96501-0581
1	Těsnicí kroužek s kruhovým průřezem 18x2,5 FPM 60	51.96501-0621

51.12503-0080
Utahovací moment 12 Nm

51.12504-0016
Utahovací moment 25 Nm

51.12502-0020
Při odšroubování krytu dbejte na to, aby se prodlužovací pouzdro také neotáčelo (přidržíte jej).

51.96501-0581

51.12503-0079

51.96501-0621

Pozor riziko záměny!
Do „prodlouženého“ FSC v žádném případě nemontujte sériově dodávanou vložku palivového filtru pro naftu. Protože je kratší než vložka pro FAME, tak by dole již netěsnila a palivo by již nebylo filtrováno.

Ověření výpočtu ve společnosti GW Logistics a.s.

Provoz vozidla na 100% bionaftu FAME

- Výsledky výpočtu spotřebované energie a produkce emisí skleníkových plynů při použití 100% bionaftu FAME.
- Výpočet well-to-wheels energetická spotřeba E_w
 $E_w (VOS) = 184 \times 68.5 = 12604 \text{ MJ}$
- Výpočet tank-to-wheel energetická spotřeba E_t
 $E_t (VOS) = 184 \times 32.8 = 6035.2 \text{ MJ}$
- Výpočet well-to-wheel emisí skleníkových plynů G_w
 $G_w (VOS) = 184 \times 1.92 = 353.28 \text{ kgCO}_2e$
- Výpočet tank-to-wheels emisí skleníkových plynů G_t
 $G_t (VOS) = 184 \times 0 = 0 \text{ kgCO}_2e$

Druh paliva	Energetický faktor		Emisní faktor skleníkového plynu	
	Tank-to-wheels (et)	Well-to-wheels (ew)	Tank-to-wheels (gt)	Well-to-wheels (gw)
	MJ/l	MJ/l	kgCO ₂ e/l	kgCO ₂ e/l
Bionafta	32.8	68.5	0	1.92

Ověření výpočtu ve společnosti GW Logistics a.s.

Provoz vozidla na 100% bionaftu FAME

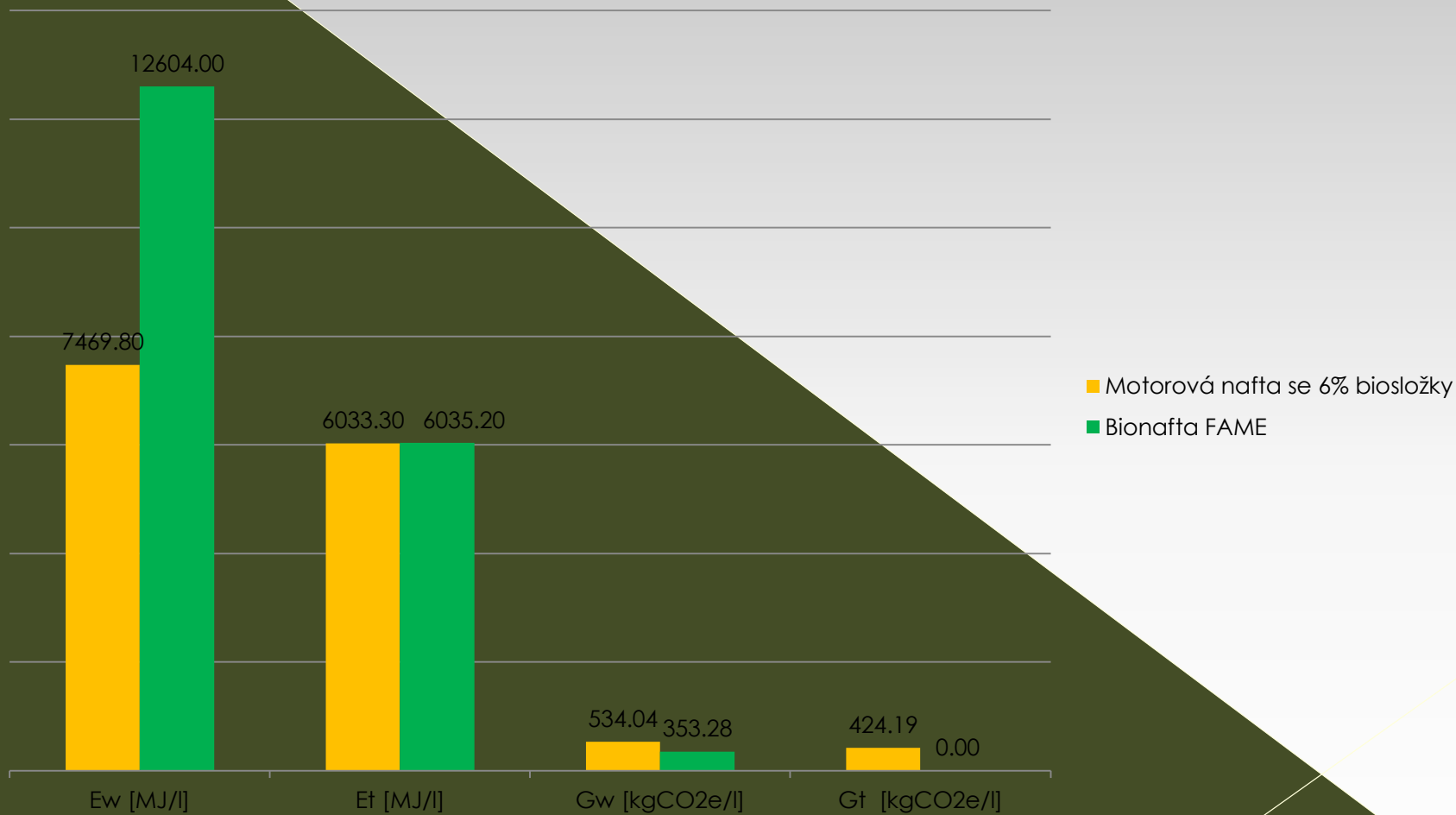
Deklarace spotřeby energie a emisí skleníkových plynů z dopravních služeb dle EN 16258

Informace o dopravci	Informace o přepravě
Obchodní jméno společnosti: GW Logistics a.s.	Identifikační číslo přepravce: JM151332
Adresa: České Budějovice, Pekárenská 255/77, 37004 Telefon: 721201617	Druh přepravovaného zboží: Montážní prvky
Přepravní relace	Domoradlice - Aschaffenburg
Typ vozidla/soupravy	MAN TGX 18.440 4X2 BLS / KOGEL CNCC 24
Výkon motoru	324 kW
Emisní limit EURO	V
Rok výroby	2012
Jízdní výkon	596 km
Druh paliva	bionafta
Celkové spotřebované palivo	184 l
Průměrná spotřeba	30,87 l/km
Celková hmotnost vozidla/soupravy	40 t
Celková hmotnost přepravovaného zboží	16,830 t
Spotřeba energie při přepravě TtW (et(MJ))	6 035,20 MJ
Celkově spotřebovaná energie WtW (ew(MJ))	12 604,00 MJ
Množství emisí CO ₂ e při přepravě TtW (gt(kgCO ₂ e))	0,00 kgCO ₂ e
Celkové množství emisí CO ₂ e WtW (gw(kgCO ₂ e))	353,28 kgCO ₂ e

Bionafta FAME

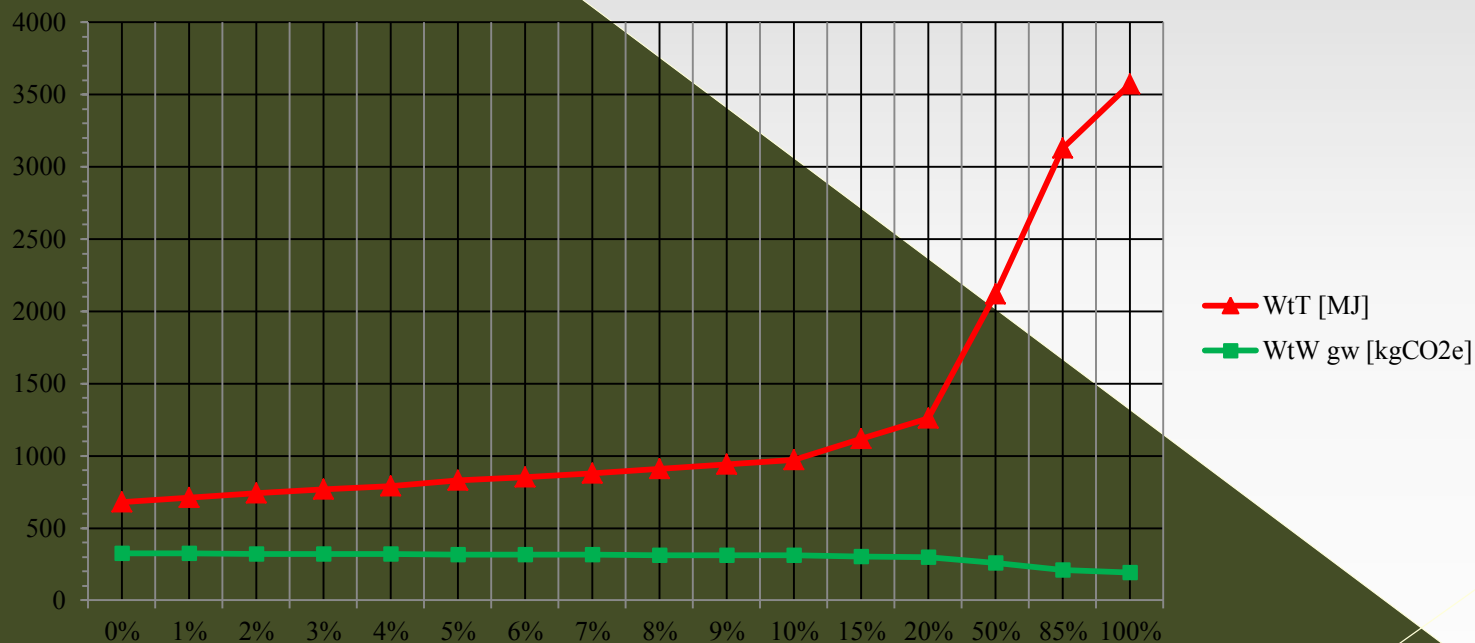
Délka trasy [km]	Spotřebované palivo [l]	Hmotnost nákladu [kg]	Ew [MJ]	Et [MJ]	Gw [kgCO ₂ e]	Gt [kgCO ₂ e]
596	184	16830	12604.00	6035.20	353.28	0.00

Porovnání výsledků

Energetická náročnost výroby paliva v závislosti na snížování emisí skleníkových plynů

Objemový podíl biosložek na naftě [%]	0%	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	15%	20%	50%	85%	100%
TtW et [MJ]	3590	3590	3580	3580	3580	3570	3570	3570	3570	3560	3560	3540	3530	3440	3330	3280
WtW ew [MJ]	4270	4300	4320	4350	4370	4400	4420	4450	4480	4500	4530	4660	4790	5560	6460	6850
TtW gt [kgCO2e]	267	264	262	259	256	254	251	248	246	243	240	227	214	134	40	0
WtW gw [kgCO2e]	324	323	321	320	319	317	316	315	313	312	311	304	298	258	212	192
WtT [MJ]	680	710	740	770	790	830	850	880	910	940	970	1120	1260	2120	3130	3570

pozornost

Otázky vedoucího práce

doc. Ing. Marek Vochozka, MBA, Ph.D.

1. Má otázka směřuje spíše k budoucnosti aplikace. Přemýšlel jste nad jejím širším komerčním uplatněním? Pokud ano, nastiňte cílový segment zákazníků a strategii průniku na tento trh.

Otázky oponenta práce

Ing. Jaroslav Mašek, Ph.D.

1. Prečo ste vybrali pre voľbu paliva nákladných vozidiel v aplikácii len palivá popísané na stranách 33 a 34? Chýbajú tam palivá ako LPG a CNG, ktoré sú využívané najmä pri vozidlách kat. N1 a CNG stále viac už aj pri N2 a N3.

Otázky oponenta práce

Ing. Jaroslav Mašek, Ph.D.

2. Má nějaký vplyv emisný limit vozidla (EURO 1 - 6) na produkciu CO₂? Uvažuje s tým Vaša aplikácia?

Rok/norma		CO [g/km]	NO _x [g/km]	HC + NO _x [g/km]	PM [g/km]
1992	I	3,16	-	1,13	0,18
1996	II	1,00	-	0,70*	0,08**
2000	III	0,64	0,50	0,56	0,05
2005	IV	0,50	0,25	0,30	0,025
2009	V	0,50	0,18	0,23	0,005
2014	VI	0,50	0,08	0,17	0,005

* 0,90 pro motory s přímým
vstříkovaním paliva

** 0,10 pro motory s přímým
vstříkovaním paliva

Emisní norma EURO omezuje pouze množství oxidu uhelnatého (CO), uhlovodíků (HC), oxidů dusíku (NO_x) a množství pevných částic (PM).

Otázky oponenta práce

Ing. Jaroslav Mašek, Ph.D.

3. V návrhu popisujete vhodnosť zavedenie použitia biopalív pri znižovaní ekologických dopadov činnosti podniku. Myslíte si však, že trojročné obmieňanie vozidiel, a citujem: " mírné zvýšení spotřeby paliva, úpravu vozidel na provoz s biopalivem, výrazné zkrácení servisních intervalů výměny oleje v motoru a palivových filtrů" skutečně sníží záťaž na životné prostredie? Zaoberá sa vedenie firmy aj LCA faktorom?